

Eduard Chmelár poukázal na hoaxy, ktoré sa šíria okolo Nežnej revolúcie

- CZ24 News | 17. listopadu 2022

SLOVENSKO: Analytik Eduard Chmelár vo svojom dnešnom podrobnom komentári poukázal na hoaxy, ktoré sa šíria okolo Nežnej revolúcie. Jeho vyjadrenie vám prinášame v plnom znení

Snímka z 17. novembra 2019. Na snímke 3D veľkoplošná projekcia (video mapping) na fasáde Bratislavského hradu pri príležitosti 30. výročia Nežnej revolúcie

„Pri dnešnom stupňujúcom sa hone na čarodejnice si treba pripomenúť, že Nežnú revolúciu odštartoval hoax a sprevádzala ju séria hoaxov. Zo študentského pochodu 17. novembra 1989 by bola obyčajná demonštrácia, keby Slobodná Európa nevypustila falošnú správu, že počas nej bol zavraždený študent Martin Šmíd. Až hnev nad týmto činom, ktorý sa nikdy nestal (nešlo ani o smrť, ani o študenta), vyhnal do ulíc státisíce ľudí. Predstavitelia novej moci od začiatku presviedčali obyvateľov, že nechcú návrat ku kapitalizmu (podľa prieskumu verejnej mienky si ho želalo len mizivé percento ľudí). Tvrdili, že spoločenské zmeny dosiahnu bez nezamestnanosti a že do piatich rokov dobehne v ekonomickej vyspelosti Rakúsko. Tých, ktorí to popierali reálnymi číslami, nazýval Havel a jeho prívrženci „temné sily“ (všimnite si tú podobnosť s dnešnými konšpirátormi). Sám Václav Havel presviedčal Michaila Gorbačova ešte vo februári 1990 počas návštevy v Kremli, že „nechystáme sa vracieť kapitalizmus a továrne majiteľom“.

V legendárnom prvom živom televíznom prenose Štúdio Dialóg z 24. novembra 1989 sa prítomní predstavitelia VPN vysmiali obavám docenta Milana Kurucza z Vysokej školy ekonomickej z reštaurácie kapitalistického systému. Milan Kurucz zdôraznil potrebu historického vedomia, odkiaľ sme prišli, odmietol myšlienku, že všetko, čo sa tu vytvorilo, bolo pochybné a pripomenul „prekonanie ekonomickej, sociálnej a kultúrnej udupanosti slovenského národa“ počas povojnových desaťročí. Môžeme hovoriť o tom, či boli využité všetky šance, ale popierať akékoľvek pozitívne trendy podľa neho nie je pravdivé. Preto žiadal reálne garancie, že revolúcia zachová pracujúceho človeka ako skutočného suveréna moci. Pripomenul situáciu v okolitých krajinách (Poľsko, Maďarsko), kde sa už v tom čase pracujúci ľudia dostávali na okraj možností čokoľvek ovplyvňovať. Z toho dôvodu zdôraznil, že **„robotnícka trieda si neželá rozparcelovanie pôdy, družstiev a predaj fabrík“**.

Vyvolal tým smiech prítomných predstaviteľov VPN Milana Kňazka, Jána Budaja, Fedora Gála a Vladimíra Ondruša. Ján Budaj to označil za demagógiu a Vladimír Ondruš (podpredseda prvej ponovembrovej vlády) Kuruczovi so smiechom odvetil, že to si tu neželá nikto. Milan Kňazko zasa doplnil, že „nikto predsa nechce, aby Slovnaft ale Dimitrovku vlastnil Jožko Mrkvička“ (Jožko Mrkvička to nebol, ale Oszkár Világi áno a sám Kňazko sa stal ministrom Dzurindovej vlády, ktorá nadšene privatizovala strategické podniky). Ján Budaj zasa žiadal demokraciu bez prívlastkov a bez ideologických nálepiek – dnes tvrdí, že iná ako liberálna demokracia je neprijateľná. Veľmi výživné je aj stanovisko VPN k aktuálnym problémom, ktoré predniesol Milan Kňazko. Pri jeho čítaní máte pocit, že hovorí o aktuálnej súčasnosti alebo počujete ozvenu smiechu dejín spred 33 rokov:

„Predstavitelia štátu nie sú schopní riešiť nahromadené problémy. V tejto republike sa kedysi poctivo pracovalo, nekradlo sa, ľudia mali úctu k robotníkovi, k lekárovi, k učiteľovi. Skracuje sa priemerná dĺžka života, rastie chorobnosť, povážlivo sa zvyšujú ochorenia srdca, rakoviny, prudko stúpa množstvo detských alergií, chorá je celá naša spoločnosť, ako to definoval predseda Matice slovenskej, národný umelec Vladimír Mináč. Pôda stráca úrodnosť, máme nekvalitné potraviny. Hlavným problémom je nefungujúci politický systém. Ak ľuďom vo vedení nedôverujeme, treba ich vymeniť. Vo vládach, v podnikoch i na školách. Takéto zmeny sú prirodzené a netreba sa ich báť. Myslíme na robotníkov pracujúcich v podmienkach urážajúcich ľudskú dôstojnosť, na mladé rodiny bez bytov, dôchodcov a všetkých sociálne slabých občanov. A na špinu korupcie okolo nás. Na nezaslúžené privilégiá, na zanedbaný stav školstva, zdravotníctva, ale i lesov. Odkladanie týchto problémov vyhovuje tým, ktorým sa nechce odísť z pohodlných kresiel.“

Je dôležité uvedomiť si tieto súvislosti. Ján Budaj sa v spomínanom štúdiu Dialóg dušoval, že „musíme vytvoriť okrúhly stôl pre pätnásť miliónov ľudí“, že každý jeden názor je dôležitý a s každým sa počíta. Dnes ako člen vlády patrí k tým, ktorí hlučne podporujú zavádzanie cenzúry (nech už si ju nazývajú reguláciou, blokovaním alebo akokoľvek). Situácia na Slovensku i v Česku nesie všetky znaky neonormalizácie, kriticky zmýšľajúci ľudia sú prenasledovaní, vyhadzujú nás z práce, ešte nás síce nezatvárajú, ale celoživotný disident Ján Čarnogurský sa smeje, že aj to bude... Prívrženci súčasného režimu tieto trendy popierajú, ale práve v tom sa ponášajú na bolševikov na nerozoznanie. No kým počas normalizácie sa vytvárali aspoň „ostrovčeky pozitívnej deviácie“, dnes niet kritickej masy, ktorá by si to uvedomovala. Z revolučne naladených študentov sa stala poddajná atomizovaná vrstva postihnutá „digitálnou demenciou“ (Manfred Spitzer), „najhlúpejšia generácia, ktorá ohrozuje našu budúcnosť“ (Mark Bauerlein).

Opätovne som si to pripomenul pri sledovaní nedávneho rozhovoru s profesorom Petrom Drulákom pre Staritup.sk. Tento portál je symbolom totálneho úpadku slovenskej žurnalistiky, mediálnou žumpou, v ktorej sa môžu stať redaktormi nevzdelaní podivíni, ktorí neovládajú ani základy remesla, gramatiky, etiky, nedokážu myslieť v súvislostiach a sú takí hlúpi, že nedokážu zhodnotiť ani to, čo sa

okolo nich každý deň deje. Petr Drulák darmo vysvetľoval mladému totálne nepripravenému moderátorovi, ako funguje cenzúra v dnešnom svete, že aj mainstream vytvára dezinformácie, že v pluralitnej demokracii sa argumentuje, nie zakazuje. Šimon Žďársky to absolútne nechápal a neustále namietal, že predsa nemôžeme nechať ľudí hovoriť, čo chcú... A títo ľudia, ktorí kádrujú, škandalizujú, špinia a ostrakizujú, dnes najviac hovoria o hodnotách novembra 1989. Spomínaný moderátor bol dokonca taký hlúpy, že keď vyčítal profesorovi Drulákovi, že si váži Ľuboša Blahu alebo mňa, nezapamätal si ani len to, že naša spoločná provokatívna fotografia s poznámkou „V dobrej spoločnosti“, ktorá ho tak iritovala, nepatrila poslancovi Smeru, ale mne a že som nepovedal, že Ukrajina je teroristický štát, ale že nie je demokratický štát. Prosím, prečítajte si to ešte raz, je tam všetko vysvetlené a zdôvodnené s jasnou racionálnou argumentáciou, verím, že ste schopní porozumieť obsahu prečítaného lepšie ako redaktori Startitupu:

Ale potom, keď som zistil, že tento angažovaný mladík sa aktivizoval v protestoch proti Ficovej vláde a je zároveň poslancom Trenčianskeho samosprávneho kraja, som sa už prestal všetkému čudovať. Len mi nie je jasné, ako je možné byť politikom i novinárom súčasne a nikto tam nevidí konflikt záujmov...

Horšie ako dezorientovaný mladík však je, keď veci skresľuje prezidentka republiky. Zuzana Čaputová včera na všetkých kanáloch opakovala, že odkazom novembra je pre ňu slušnosť. Nie je to po prvý raz, čo predstavitelia aktuálnej moci skresľujú význam historických udalostí. Chcel by som preto všetkým, najmä mladším ročníkom pripomenúť, že dve hlavné hodnoty Nežnej revolúcie boli DIALÓG a NENÁSILIE. Najcennejšou súčasťou demokracie nie sú voľby, ale tolerantná diskusia. Prvou požiadavkou protestujúcich nás bol práve dialóg – namiesto dialógu však dostala zaskočená hrstka revolucionárov moc a na dialóg rýchlo zabudla. Katarzia sa nekonala. Na rozdiel od Juhoafrickej republiky slovenská ponovembrová elita nedorástla na veľkosť Nelsona Mandelu, ktorý spoločnosť ozdravil trpezlivou prácou v zriadenej Komisii pravdy a zmierenia. Namiesto úprimného dialógu sa už čoskoro začala pestovať nenávisť voči porazeným, ktorá prehlušila akýkoľvek pokus o hlbšiu diskusiu a reflexiu stavu spoločnosti. Nie revolučný dialóg, ale arogancia moci založila tradíciu, v ktorej sa pluralita až príliš rýchlo nahradila „spoločnými záujmami“, diskusiu vystriedali ohlupovacie kampane, racionálnu argumentáciu zastúpilo emotívne zosmiešňovanie, polemiku vytlačila diskreditácia a tolerancia ustúpila vyhľadávaniu „verejných nepriateľov“. Vnucovanie jediného správneho názoru, škandalizovanie a mediálne lynčovanie ľudí s iným názorom sa stalo opäť pracovnou metódou väčšiny novinárov. Dialóg je zbraň proti nevzdelanosti, fanatizmu a nevedomosti, je to zbraň proti predstave o pravde ako súkromnom vlastníctve.

Ďalším erbovým znakom Nežnej revolúcie bolo heslo „Nechceme násilie!“ Stálo na transparente, ktorý niesli študenti na čele demonštrácie 17. novembra 1989. Stalo sa základom názvu slovenského revolučného hnutia Verejnosť proti násiliu. A verejnosť proti násiliu skutočne úprimne vystupovala. Keď chcel byť herec Stanislav Štepka „vtipný“ a z revolučnej tribúny vykrikoval, aby sme komunistov neposielali k lopatám, ale aby sme šli na nich lopatou, dvestotisícový dav na Námestí SNP začal spontánne skandovať: „Nechceme násilie!“ Bolo to čarovné, silné a zahanbený umelec sa ospravedlnil. Zavŕšením nenásilnej demokratickej revolúcie bolo aj pokojné rozdelenie Československa. Tento proces bol unikátny a v Európe bol pri pohľade na to, čo sa dialo v bývalej Juhoslávii, ale aj bývalých sovietskych republikách, skôr anomáliou – toto sme doteraz nedokázali doceniť. Lenže nová moc už čoskoro začala uplatňovať štruktúrne násilie ako hlavnú metódu svojej politiky – voči chudobným, voči nemajetným, voči sociálne vylúčeným – a rovnako tak začala uplatňovať násilie v medzinárodných vzťahoch. O zvyšujúcej sa agresivite a nenávisti v súčasnej spoločnosti ani nehovoriac.

Zuzana Čaputová teda nemá pravdu, keď tvrdí, že to, čo zmenilo režim a čo je hlavným odkazom Nežnej revolúcie, je „slušnosť“. To, že toto vágne slovo nie je nič viac ako morálny gýč, jej už dávno predtým vysvetlil Milan Kundera (keby ho čítala). Na tomto mieste však považujem za potrebné

zdôrazniť, že pojem „slušnosť“ nevniesli do politického diskurzu aktéri Nežnej revolúcie, ale neonacisti, ktorí sa ako prví začali vyčleňovať zo spoločnosti ako tí „slušní“. V Brne dokonca pred šiestimi rokmi vzniklo neonacistické, rasistické a ultrakonzervatívne hnutie „Slušní lidé“. Až potom začali o slušnosti v politike hovoriť malomeštiaci. Dnes vieme, že protesty **„Za slušné Slovensko“** slúžili len na to, aby vyniesli k moci Čaputovú, Šeligu a ďalších. Slušnosť nie je politický program, nie je to ani len hodnota, bola to iba taktika na získanie moci. Navyše, slušnosť je veľmi relatívny pojem, je to norma určitej kultúry, ktorá sa mení nielen v čase, ale jej štandardy sú odlišné na celom svete. „Slušnosť“ v politike sa dnes skôr zneužíva ako obušok na opozíciu, na umlčanie nepohodlných hlasov a na marketingové ciele. Ponovembrové elity nás akurát tak slušne okradli, slušne oklamali, niektorí slušne zbohatli, ale v žiadnom prípade nemožno hovoriť o slušnosti ako o hodnote Nežnej revolúcie. Tou bol dialóg, ktorý súčasná moc úplne udusila a nenásilie, ktoré opäť slúžilo len ako taktika na získanie moci, ktorá bola ihneď opustená po jej získaní.

Legitimita každého režimu sa odvíja od jeho naplnených sľubov. Dnes sa sloboda a demokracia neprehlbujú, ale okliešťujú, nedobiehame Západ, ale stali sme sa jeho kolóniou a Európa už nie je mierový projekt, ale vďaka vyvážaniu konfliktov sme v permanentnej vojne. Ani Václav Havel, ktorý celý život propagoval „život v pravde“ ju na konci života už nevedel ani len vysloviť. Život v lži nezmizol. Hlavným rysom tohto režimu je rozpor medzi tým, čo žijeme a tým, ako zmýšľame. Politika je čistá sebaaprezentácia tých, ktorí ani nevedia, kto sú, aké sú ich motivácie a ciele, pretože ich činnosť riadi PR a marketing. Za ich maskami je každodenné upravovanie pravdy, spoločensky tolerovaná alebo dokonca žiadaná lož, na ktorej zdokonaľovaní pracujú dobre platené tímy. Podobne ako počas normalizácie, opäť rastie cynizmus – ľudia neveria tomu, čo vidia v masmédiách, vedia, že realita je iná, a tak opäť nezvíťazila pravda, ale prezentácia. Žiť v pravde dnes znamená odmietnuť sa podieľať na tejto hre, ktorá nás môže pohltiť. Preto nenechajte hovoriť o Nežnej revolúcii súčasných mocipánov. Spýtajte sa tých, ktorí dnes nemajú z čoho žiť, ktorí strácajú pôdu pod nohami, ktorí sú prenasledovaní, hanobení, vytláčaní z verejného života, ktorí vytvárajú čoraz väčšiu armádu porazených. To sú dedičia revolúcie, z ktorých sa zrodí budúca revolta.“

ZDROJ: FB Eduard Chmelár